

Vuk'uzenzele

Produced by Government Communications (GCIS)

English/Afrikaans

| Januarie 2019

NSFAS ready to fund students in 2019

■ NSFAS will communicate with qualifying students, once 2018 academic results have been made available.

THE NATIONAL STUDENT Financial Aid Scheme (NSFAS) received over 400 000 applications for 2019.

Higher Education and Training Minister Naledi Pandor says the National Student Financial Aid Scheme (NSFAS) is ready to fund qualifying students for the 2019 academic year.

Minister Pandor made the announcement during a media briefing held in Cape Town recently.

In 2018, NSFAS disbursed loans and bursaries to the tune of R22 billion for 659 000 beneficiaries which included 371 368 university students and 288 341 TVET colleges.

"This amount is expect-

ed to increase [in 2019] to approximately R32 billion, which is estimated to fund about 400 920 TVET colleges students and 377 050 University students," said Minister Pandor.

She said NSFAS will communicate to students who meet the financial eligibility criteria and have received an academic offer via SMS and email at the beginning of this month. This will be done once academic results have been made available to NSFAS.

Pandor said the scheme was in the process of evaluating all applications received. The evaluations

process checks whether applicants are eligible for funding by verifying all data received by students with third parties like the SA Revenue Service and Home Affairs.

"To qualify for funding a student must meet the financial eligibility criteria and register at an institution for an approved programme. Successful students will receive bursary funding to cover their tuition fee for their registered programme and an allowance for learning materials. They may also qualify for subsidised accommodation and transport allowances

where applicable," she said.

She said funding is only confirmed once a student has met the financial eligibility criteria and is formally registered at a public TVET college or university for an approved funded programme.

Smooth application process

Pandor added that the 2019 application cycle has proceeded relatively smoothly with more than 400 000 applications received between the opening of applications on the 3 September and the

● **Cont. on page 2**

Choosing the best early care for your child

Page 7

Government to abolish work experience for entry posts

Page 9

ALSO AVAILABLE ON:

@VukuzenzeleNews

Vuk'uzenzele

Websites: www.gcis.gov.za

www.vukuzenzele.gov.za

E-mail: vukuzenzele@gcis.gov.za

Tel: (+27) 12 473 0353

Free Copy

Doen betyds aansoek vir skoolplasing

Ouers MOET seker maak dat hulle reeds 'n jaar voordat hulle kinders skool toe moet gaan, 'n skool vir hulle kinders kry.

Opgewonde leerders regoor die land begin aan die begin van die jaar met hulle eerste dag van die skooljaar.

Daar is egter baie wat nie

“Ouers moet ook die registrasiesperdatums vir hulle provinsies nagaan, aangesien dit van ander provinsies kan verskil.”

in die opgewondenheid kan deel nie omdat ouers hulle kinders te laat registreer en dan weggewys word omdat die skole reeds vol is.

Die werk om kinders vir 2019 by skole te plaas, is reeds voltooi. 'n Woordvoerder van die Departement van Basiese Onderwys, Elijah Mhlanga, sê dat ouers altyd

'n jaar voordat hulle kinders skool toe moet gaan, aansoek moet doen vir plasing.

“Ouers behoort in die eerste kwartaal aansoek te doen vir plasing, met die laaste dag van die kwartaal wat gewoonlik die sperdatum is. Die toegangsproses begin aan die begin van die tweede kwartaal in April en duur tot einde Augustus. Die plasing van leerders vir die volgende jaar behoort in Oktober en November afgehandel te wees.”

Dit is verder ook belangrik vir ouers om by verskeie skole aansoek te doen, om die kans te verhoog dat hulle kinders plek kry.

“Ouers moet ook die registrasiesperdatums vir hulle provinsies nagaan, aangesien dit kan verskil van ander provinsies.”

Hy voeg by dat die Suid-Afrikaanse Grondwet bepaal dat alle kinders tussen die ouderdom van sewe en 15 skool toe moet gaan, wat die verantwoordelikheid op die departement plaas om te verseker dat alle leerders ingeskryf is.

Mhlanga sê dat ouers van kinders wat nie geplaas is nie, hulle provinsiale- en distriksonderwyskantore dringend moet kontak.

“Ouers word aangemoedig om distrikskantore te kontak vir hulp met die plasing van leerders. Dit stel hulle in staat om hul kinders by ander skole in die distrik te registreer wat genoeg plek het om die kinders te akkommodeer.”

Daar is tans meer as 70 distrikskantore in al nege provinsies.

Dokumente wat nodig is om jou kind se aansoek in te dien, sluit in:

- Geboortesertifikaat
- Immunisasiekaart
- Oorplatingskaart of laaste skoolrapport vir leerders wat voorheen in 'n skool was.

Ouers kan hulle provinsiale leerderstoegangskoördineers

Provinsiale kontakte
Oos-Kaap:
Me. HN Buhlungu
040 608 4442 |
083 361 9464
nobom.buhlungu@edu.
ecprov.gov.za

Vrystaat:
Mnr. Thloriso Motholo
051 447 4038 |
079 503 5955
ThlorisoMotholo@gmail.
com

Gauteng:
Me. Sybil Paddy
011 355 0656 |
082 927 9584
Sybil.Paddy@gauteng.
gov.za

KwaZulu-Natal: Mnr. Sbu
Kheswa 033 348 6115 |
082 922 4046
Sbu.kheswa@kzndoe.
gov.za

Limpopo: Mnr. M Mulaudzi
015 290 9441 |
079 511 8494
mulaudia@yahoo.co.uk

Noord-Kaap: Mnr. ABF
Malunga
053 839 6808 |
083 736 7077
abfmalunga@gmail.com

Noordwes: Dr. M Teu 018
397 3097 | 079 515 6269
mteu@nwpg.gov.za

Mpumalanga: Mnr. BC
Nkwini
013 766 0940 |
061 358 0200
b.nkwini@education.
mpu.gov.za

Wes-Kaap: Mnr. L R
Abrahams 021 467 2364 |
082 654 2131
Lance.Abrahams@
westerncape.gov.za

From page 1

closing of applications on the 3 December 2018.

She said on average, NSFAS received more than 3 200 applications a day over the period from September to December, with the number reaching as high as 30 000 on one of the days.

Out of all the applications, 63 percent were females while males made up 37

percent of the applications.

A total of 34 413 applications were received from social grant beneficiaries. Students who are beneficiaries of the South Africa Social Security Agency (SASSA) grant, automatically qualify in terms of the financial qualification criteria and will be funded if admitted and registered at a TVET college or university.

“However, it is a concern

that only 24 percent of the applications are from learners who wish to enrol at TVET colleges, with the balance of 88 percent being applications for universities,” the Minister said.

Pandor said of all the applications, the highest number, 95 523, was received from the KwaZulu-Natal province. The number represents 45 percent of the total number

of learners that wrote their National Senior Certificate in the province, while the lowest number was from the Northern Cape with 2 573 applications.

She said the success of the current application process can be attributed to a number of factors – including the revised and easy-to-complete online application system, which allowed

applicants to complete an application within five minutes; the simplicity of the on-line and manual form with fewer fields to fill; and the accessibility of NSFAS where applicants have been able to apply at the National Youth Development Agency (NYDA) as a result of the scheme's long-standing partnership with the agency. SAnews.gov.za

government
communications

Department:
Government Communication and Information System
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

Tel: (+27) 12 473 0089

E-mail: vukuzenzele@gcis.gov.za

Address: Private Bag X745, Pretoria, 0001

Head of Editorial and Production
Tasneem Carrim | tasneem@gcis.gov.za

Editor-in-Chief
Roze Moodley | roze@gcis.gov.za

Managing Editor
Ongezwa Mogotsi
ongezwa@gcis.gov.za

News Editor
Noluthando Motswai

Writers
More Matshediso
Jauhara Khan

Senior Designer
Tendai Gonese

Language Practitioners

Nomgcibelo Motha
Boitumelo Phalatse
Phakamani Dadlana

Vukuzenzele
is published by Government
Communications (GCIS)

Printed by: pearlaidset

All rights reserved. Reproduction of the newspaper in whole or in part without written permission is strictly prohibited.

Distributed by: ON THE DOT

Inheemse gesondheid

GEREGISTREERDE DIEETKUNDIGE, Mpho Tshukudu, glo dat die probleme wat mense deesdae met oorgewig ervaar, opgelos sal word wanneer hulle die wysheid van die voorvaders vertrou, hulle kos stadig voorberei en saam met mense wat hulle liefhet, eet.

Allison Cooper

A Tshukudu het die Anglo-Eurosentriese dieet van nader bekyk, nadat sy vir jare aan lekdermsindroom en verskeie voedselaller-

volhoubaar, grasgevoer en hormoonvry is," sê sy.

Terwyl sy funksionele medisynes bestudeer het, is sy geïnspireer om die boek, *Eat Ting*, te skryf, wat die kernoorzaak van siektes identifiseer en spesifieke voedsame samestellings gebruik om siekte te behandel of te beheer.

"Die kosse waaroor meestal gepraat word is Amerikaans, Sjinees en Europees. Ek wou die strategieë implementeer wanneer ek my pasiënte behandel en het besluit om gesonde,

maklik in landelike gebiede," sê Tshukudu.

"Die kos wat om jou is, is gesond, smaak soms beter en is gewoonlik meer voedsaam as produkte wat in winkels gekoop word, wat meestal vol suiker, sout en ongesonde vette is en wat nie vesel, vitamienes en minerale bevat nie."

Neem beheer van jou dieet

Tshukudu verduidelik dat die rede waarom Suid-Afrikaners te veel gewig optel en meer leefstylsiektes kry, is dat meer mense kies om wegneemetes en kos wat in winkels gekoop word te eet; hulle oefen minder en is nie by voedselproduksie betrokke nie en raak dus uit voeling met die moeite wat gedoen word om 'n maaltyd voor te berei.

"Ons assosieer die kos van landelike gebiede met armoede, maar, omdat die 'nuwe' kosse nie ons voorkeursmaak is nie en nie voedingswaarde het nie, is ons geneig om te ooreet om sodoende vol te voel," sê sy.

Tshukudu het dié wenke vir Suid-Afrikaners om beheer te neem van hulle dieet en terug te keer na voedsame kos.

■ Neem beheer van wat jy

eet

- Waardeer plaaslike kosse
- Leer kinders oor hulle voedselerfenis en -gewoontes
- Begin 'n klein tuintjie om jou eie kos te kweek

"Kos wat tuis gekweek word, is varser as dié wat in winkels gekoop word; tuine by die huis gebruik minder chemikalieë soos onkruidodders en tuinmaak is ook terapeuties; dit is 'n vorm van oefening, kan gesinne help om nader aan mekaar te leef en moedig kinders aan om te leer oor die oorsprong van kos," sê sy.

Kosblikidees

Tshukudu stel voor dat wanneer jy jou kosblik pak, groente, veral tradisionele blare (morogo), meer voedsaam is as spinasie en dat dit maklik in landelike gebiede groei. Jy kan ook vrugte inpak, veral inheemse en tradisionele vrugte soos moerbeie en vye en rou neute soos grondbone, maroela en kasjoeneute. Jy kan

ook met neute kook. Byvoorbeeld, sorghumpap, morogo gekook met neute of grondboontjebotter en stampmielies, bone en grondbone met kool.

En aandete?

Tshukudu benadruk dat jy peulplante (bone en lensies) moet oorweeg, want hulle maak wonderlike winterbredies en kan by slaai gevoeg word of met sorghum of koring (*dikgobe*) gemeng word. Hulle kan ook gebruik word om hamburger-frikadelle te maak en is 'n goeie bron van plantproteïene, vesel en minerale.

Sy beveel ook afval aan (ingewande, harte, hoenderpensie, pens en pootjies), wat 'n voedsame bron van proteïene is en goedkoop is, asook aartappels, patats, amadumbe, tradisionele skorsies en pampoens.

"Moenie suiker by die patats en skorsies voeg nie en eet die skil, waar moontlik," sê sy. ■

gieë, gelei het.

Sy sê dat baie van haar kliënte met leefstylsiektes soos diabetes, hoë bloeddruk en buikvet (*mkhaba*), gediagnoseer is.

"En toe tref dit my. As ons is wat ons eet en ons oorerflike smaakvoorkeure ignoreer, word ons iemand anders," sê sy.

Tshukudu het geleer dat Afrikakos gesond en smaaklik is en dat die oplossing vir ons gesondheidsprobleme reg onder ons neuse is. "Ons eet al geslagte lank kos uit die veld, wat organies, antiek, glutenvry, streng vegetaries, lae-Gi, lae-GL, stadig gekook word, seisoenaal,

voedsame Suid-Afrikaanse kos na te vors. Ek het baie oor tradisionele en inheemse kosse en kostelsels by ouer pasiënte en gesinne geleer en besef dat Afrikakos gesond, lae-Gi, organies en glutenvry is en direk van plase af kom en dat dit gebruik kan word om 'n gesonde leefstyl te beheer en behou," sê sy.

Om terug te keer na ons oorsprong en gesond te eet, het verskeie voordele, insluitend dat kos maklik beskikbaar en koste-effektief is. "Omdat dit inheems is en dus aan die klimaat en grondsamesstelling gewoond is, groei dit

